

9. Přehled antimikrobních látek dle farmakologické příslušnosti a aspekty využití přípravků ve veterinární a humánní medicíně

9-1. Beta – laktamy (dipeptidy)

9- 1.1. Peniciliny

9- 1.1.1. Úzkospektrální (základní) peniciliny

9- 1.1.1.1. Benzylpenicilin a jeho soli a estery

benzylpenicilin
prokainbenzylpenicilin
benzathin-benzylpenicilin
penethacilin
benethamin-penicilin

penamecilin
propicilin

9- 1.1.1.2. Fenoxypeniciliny

fenoxymethylpenicilin

feneticilin

9- 1.1.2. Úzkospektrální antistafylokokové peniciliny

9- 1.1.2.1. Isoxazolympeniciliny (penicilinázarezistentní)

oxacilin
kloxacilin
dikloxacilin
nafcilin
meticilin

benzatin-kloxacilin
flukloxacilin

9- 1.1.3. Širokospektrální peniciliny

účinné na G-, ale citivé k betalaktamázám

9- 1.1.3.1. Aminopeniciliny

ampicilin
amoxicilin

talampicilin
bakampicilin
metampicilin
pivampicilin
hetacilin
epicilin
ciklacilin

9- 1.1.3.2. Karbopeniciliny

karbenicilin
tikarcilin

karindacilin
karfecilin

9- 1.1.3.3. Acylaminopeniciliny

azlocilin
piperacilin

mezlocilin

9- 1.1.3.4. Peniciliny se stabilitou vůči betalaktamázám

temocilin

9- 1.1.4. Amidinopeniciliny – úzkospektrální anti G- peniciliny

9- 1.1.4.1. Amdinociliny

mecilinam (=amdinocilin)
pivmecilinam (=amdinocilin pivoxil)

9- 1.2. Cefalosporiny

9- 1.2.1. Cefalosporiny I. generace

parenterální cefalotin
cefacetril
cefapirin
cefazolin
cefaloridin

perorální cefalexin
cefadroxil

intramamární cefalonium
cefroxadin
cefatrizin
cefradin
cefazaflur
cefradine
cefroxadine
ceftazole
cefaloglycin

9- 1.2.2. Cefalosporiny II. generace

parenterální cefamandol
cefuroxim
cefoxitin
cefotetan

cefuroxon
cefuzonam
cefmetazol
cefalozin
cefonicid
cefbuperazone
cefminox
ceforanid

perorální cefuroxim axetil
cefaclor

cefotiam hexetil
cefprozil
lorakarbef

9- 1.2.3. Cefalosporiny III. generace

ceftriaxon
cefodizin
cefotaxim
ceftazidim

cefoperazon (vet)
ceftiofur (vet)
cefovecin (vet)

lamoxef
latamoxef
flomoxef
ceftizoxim
cefmenoxim
cefsulodin
moxalactam
cefcapene
cefdinir
cefditoren
cefetamet
cefmenoxim

perorální ceftributen

cefixim
cefpodoxim proxetil
cefetamet pivoxil

9- 1.2.4. Cefalosporiny IV. generace

cefquinom (hum + vet)
cefpriom
cefepim
cefzopram

**ceftobiprol nově 2008 (někdy zařazován již jako V. gen. cefalosporinů)
ceftaroline fosanil 2010 (nezařazen do generací)**

9- 1.3. Ostatní beta-laktámová antibiotika

9- 1.3.1. Karbapenemy

Imipenem **nově 2006 ertapenem**
cilastatin
meropenem

doripenem, biapenem, pamipenem a betamipron

9- 1.3.2. Monobaktámy

Aztreonam

Carumonam

Nové skupiny: Oxapenemy (deriváty kys.klavulanové)
Trinomy(tricyklické karbapenemy)
1-beta-metylkarbapenemy

9- 2. Inhibitory beta – laktamáz

kyselina klavulanová a její soli
sulbactam
tazobactam
avibactam

(používají se v kombinaci s betalaktamy - příklady kombinací:
amoxicilin + kyselina klavulanová ; tikarcilin + kyselina klavulanová
ampicilin + sulbactam; cefoperazon + sulbactam
piperacilin + tazobactam

9- 3. Antibiotika odvozená od jedné AK

9- 3.1. Cykloseriny

cykloserin
terizidon

9- 3.2. Amfenikoly

chloramfenikol
thiamfenikol
florfenikol
azidamfenikol

9- 4. Tetracykliny

9- 4.1. Tetracykliny základní

tetracyklin
chlortetracyklin
oxytetracyklin

9- 4.2. Tetracykliny polosyntetické

rolitetracyklin

9- 4.3. Tetracykliny 2. generace

doxycyklin
metacyklin
minocyklin

9- 4.4. Tetracykliny 3. generace

thiacyklin

9- 4.5. Glycocykliny
tigecyklin

9- 5. Polypeptidy

9- 5.1. Polypeptidy
bacitracin
tyrothricin

9- 5.2. Polymyxiny
polymyxin B
kolistin
thiostrepton
nisin

9- 6. Glykopeptidy

vankomycin
teikoplanin
avoparcin
avilamycin

telavancin nově 2008 (prozatím EU neregistrován)

9- 7. Aminoglykosidy

9- 7. 1. Aminoglykosidy základní (1. generace)
streptomycin
dihydrostreptomycin
neomycin
apramycin
framycetin

9- 7. 2. Aminoglykosidy ze skupiny kanamycinu a gentamicinu (2. generace)
kanamycin
gentamicin
netilmicin
tobramycin
sisomicin

9- 7. 3. Aminoglykosidy 3. generace
amikacin
dibekacin
isebamycin

9- 8. Aminocyklitoly

spektinomycin
trospektomycin

9- 9. Makrolidy

9- 9. 1. Makrolidy 1. generace

erytromycin
spiramycin
tylosin
Tylvalosin (= acetylisovarelytylosin) nově 2000 (veterinární)
oleandomycin
troleandomycin
Tildiprosin (nově 2011, veterinární)

9- 9. 2. Makrolidy 2. generace

josamycin
klaritromycin
kitasamycin
roxitromycin
tilmikosin
diritromycin
rosaramycin

9- 9. 3. Azalidy

azitromycin
Gamithromycin nově 2008 (veterinární)

9- 9.4. Triamilidy

Tulathromycin nově 2006 (veterinární)

9- 9. x Ketolidy

Telithromycin nově 2006 (nepatří přímo mezi makrolidy, jen příbuznost)

9- 10. Linkosamidy

linkomycin
klindamycin
pirlimycin

9- 11. Ansamyciny

rifamycin
rifampicin
rifaximin

9- 12. Bambermyciny

flavofosfolipol

9- 13. Komplex stafylomycinů - peptolidy

virginiamycin
streptograminy
streptogramin A = dalfopristin, ... od roku 2005
streptogramin B = quinupristin

9- 14. Diterpeny (pleuromutiliny)

Tiamulin, valnemulin,
Retapamulin (nově, humánní)

9 -15. Sulfonamidy

9- 15. 1. Sulfonamidy klasické

sulfanilamid, sulfacetamid, sulfathiazol,
sulfadiazin, sulfamerazin, sulfadimidin,
sulfachinoxalin, sulfaklozin, sulfafurazol,
sulfamethoxazol, sulfamonomethoxin, sulfaguanidin,
sulfachlorpyrazin, ftalylsulfathiazol,
formosulfathiazol, sukcinylsulfathiazol, sulfaperin,
kyselina sulfaloxová, sulfatroxazol

9- 15. 2. Sulfonamidy s protražovaným účinkem

sulfamethoxypyridazin, sulfalen, sulfametoxydazin,
sulfafenazol, sulfadoxin, sulfadimetoxin,
sulfapyrazol

9- 15. 3. Sulfonamidy s potencovaným antimikrobním účinkem (kombinace sulfonamidů s diaminopyrimidiny)

s trimetoprimem co-trimazin, co-trimoxazol, sulfafurazol a trimetoprim
sulfamerazin a trimetoprim, sulfachlorpyridazin a trimetoprim,
sulfamonomethoxin a trimetoprim, sulfatroxazol a trimetoprim

s diaveridinem sulfadimidin a diaveridin, sulfamethoxin a diaveridin,
sulfachinoxalin a diaveridin, sulfachinoxalin a sulfamethoxin a diaveridin

9- 15. 4. Diaminopyrimidiny - potencující účinek sulfonamidů

trimetoprim, diaveridin, bachiloprim, ormethoprim, aditoprim

9- 16. Chinolony

9- 16. 1. Chinolony nefluorované (1. generace)

kyselina nalidixová, kyselina oxolinová

9- 16. 2. Chinolony nefluorované (2. generace)

cinoxacin, kyselina pipemidová

9- 16. 3. Chinolony fluorované (3. generace)

ofloxacin, pefloxacin, sarafloxacin, ciprofloxacin, difloxacin, **ibafloxacin**,
premafloxacin, pleroxacin

veterinární:

enrofloxacin, norfloxacin, danofloxacin, **marbofloxacin**, orbifloxacin,
sarafloxacin, ibafloxacin

prulifloxacin nově 2006

9- 16. 4. Chinolony ostatní

flumechin

9- 17. Oxazolidinony

linezolid nově 2005

9- 18. Cyklické lipopeptidy

Daptomycin nově 2005

9- 19. Antibiotika - cytostatika

daktinomycin, daunorubicin, doxorubicin, bleomycin, mitomycin,
porfyromycin, epirubicin, mitramycin

9- 20. Antibiotika - imunosupresiva

cyklosporin A

9- 21. Různá antibiotika

novobiocin, kyselina fusidová, hygromycin, bikoizamycin, nitrofurany

9- 22. Látky s antibiotickou povahou se zaměřením na veterinária

POLYÉTERY, IONOFORY (antiprotozoika, antikokcidika)
např. monensin, salinomycin, narasin, lasalocid,
maduramycin, semduramicin, ...

MAKROCYKICKÉ LAKTONY (antiparazitika)
např. ivermektin, doramektin, ...

MILBEMYCINY (antiparazitika)
např. moxidectin, milbemycin D, ...

STIMULÁTORY RŮSTU
(seznam, legislativně povolena v ČR stav 2001 - označena *)

např. avilamycin*   salinomycin Na*   flavofosfolipol*
monensin*

chlortetracyklin   Zn- bacitracin   virginiamycin
avoparcin   fosfát tylosinu   hygromycin

9- 23. Antimykotika

+ podrobnosti přednáška antimykotika 2007

9-23.1. POLYENY

např. nystatin, fumagilin, amfotericin B, natamycin, pimaricin

9-23.2. AZOLY (triazoly, imidazoly)

pro systémové použití :

mikonazol, ketokonazol, itrakonazol, flukonazol

z triazolů látky nové řady s prozatímním označením UK-109,496

pro lokální použití:

klotrimazol, ekonazol, izokonazol, oxikonazol

9- 23.3. DIAMIDINY

např. 5 -fluorocytosin

9- 23.4. ALYLAMINY

např. terbinafin ,naftifin

9- 23.5. GRISEOFULVIN

9- 23.6. CYKLOPIROXOLAMIN

9- 23.7. AMOROLFIN

9- 24. Antimykobakteriální látky

+ podrobnosti přednáška antituberkulotika aktuální

izoniazid,	rifampicin,	rifabutin,,	etambutol,
pyrazinamid,	streptomycin,	kapreomycin,	protionamid
terizidon,	dapson,	klofazimin	

9- 25. Virostatika

+ podrobnosti přednáška ANTIVIROTIKA aktuální

acyklovir(též aciklovir),	ganciklovir,	azidotymidin (AZT)
didanozin	zalcitabin	tiacytidin (3 TC)
stavudin (D4T)	ribavirin	idoxuridin
trifluridin	foskarnet	amantadin
interferony	tibol-deriváty	inhibitory proteáz

Nová antimikrobika :

<http://www.ann-clinmicrob.com/content/12/1/22>